

Yazılı Sınav - 1

1. Kavimler Göçü nedir? Yazınız.

Büyük Hun Devleti'nin dağılması ile birlikte Hazar Denizi ve Aral Gölü arasında toplanan Hunlar, çoğalan nüfus ve kabileler arası kavgalar sebebiyle batıya doğru hareket etmeleri ile başlayan ve idil (Volga) ırmakları etrafında yerleşik Alanlar, Vandallar, Süebler, Gotlar gibi kavimlerin birbiri ardına yer değiştirmeleri ile Doğu Avrupa'dan İspanya'ya ve Kuzey Afrika'ya kadar Avrupa'lı kavimlerin yer değiştirmelerine sebep olan ve bugünkü etnik yapının ortaya çıkmasına sebep olan büyük göç olayına Kavimler Göçü denir.

2. Attila'nın Türk tarihindeki önemi nedir? Yazınız.

Avrupa Hun İmparatorluğu'nun hükümdarı Attila, 395-453 yıllarında yaşamış ve bütün Avrupa Hun Devletine en güçlü dönemini yaşatan imparatordur. Attila hayatı boyunca Batı ve Roma İmparatorluklarına karşı seferler düzenlemiş ve Avrupalılar tarafından adına 'Tanrının Kırbağı' denmiştir.

3. Orta Asya Türk göçlerini kolaylaştıran unsurlar nelerdir? Yazınız.

Göçebe bir toplum olmaları, Atların günlük yaşamın bir parçası olması, Günlük yaşamları için kullandıkları eşyaların hafif olması ve kolay taşınabilmesi, Geçimlerini hayvancılık üzerine kurdukları için yiyeceklerini de yanlarında taşıyor olmaları Türk göçlerini kolaylaştırmıştır.

4. Orta Çağ'daki ticaret yollarının kendi çevresinde meydana getirdiği etkiler nelerdir? Yazınız.

İpek Yolu, Baharat Yolu, Kral Yolu gibi yollar adeta ticaret ile bütünleşirken Ortadoğu ve Avrupa topraklarında çok sayıda deniz kıyısındaki liman şehirleri ticaretin can damarı olmuştur. Öyle ki bazı şehirler sadece ticaret endekli şehirler haline gelmiştir. Farklı kültürler arasında etkileşimi teşvik etmiştir. İpek Yolu, kağıt, matbaa ve barut gibi önemli icatların Çin'den batıya yayılmasını sağlamıştır. Bu yollar, farklı bölgeler arasında güç dengelerinin değişmesine ve politik ittifakların oluşmasına neden olmuştur. Örneğin, İpek Yolu üzerindeki güçlü imparatorluklar, bölgeye egemenlik kurmuş ve siyasi etkilerini genişletmiştir.

5. Orta Çağ'da Batı dünyası ile Doğu dünyası arasında farklılıklar nelerdir? Yazınız.

- Doğu dünyası, İpek Yolu gibi ticaret yolları sayesinde zenginleşti. Batı ise daha çok feodal bir yapıdaydı ve tarıma dayalı bir ekonomiye sahipti.
- Doğu'da daha merkezi ve güçlü devlet yapıları gelişti. Batı'da ise feodal sistem, yerel lordlar ve şatolar etrafında şekillendi.
- Doğu dünyası, özellikle İslam medeniyeti, felsefe, matematik ve bilim alanında önemli gelişmeler kaydetti. Batı ise daha çok Hristiyanlık etkisi altında gelişti ve klasik Yunan-Roma mirasına yöneldi.

6. Hz.Muhammed ve Dört Halife Dönemlerinde yapılan savaşlardan dördünün adlarını yazınız.

Hz.Muhammed Dönemi

1. Bedir
2. Uhud
3. Hendek
4. Mute

Dört Halife Dönemi

1. Ecnadeyn
2. Yermük
3. Nihavend
4. Zatiüssavari

7. Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

- Kavimler Göçü sonrası Türkler tarafından Avrupa'da *Avrupa Hun* Devleti kurulmuştur.
- Teoride siyasi gücün kralda toplandığı ancak kralın gücünü mutlak sadakat koşuluyla ve kontrollü olarak yerel derebeyleriyle paylaştığı yönetim sistemine *Feodalizm* denir.
- Orta Çağ'da Sasaniler *Zerdüştlük* dinine inanıyordu.
- *Pers* İmparatorluğu 226 yılında İran'da Part egemenliğine son veren Erdeşir tarafından kurulmuştur
- İpek transit ticaretini elinde tutan Ak Hun Devleti'ne karşı Göktürk yabgusu *Istemi*, Sâsânîlerle anlaşarak ittifak, kurmuştur.

8. Türklerde göçebelerin mal, mülkü seyyardır. Bütün çamaşırlar giysiler bohçalara, sandıklara konup korunur. Bunlar her an yolculuğa çıkılacakmış gibi hazır bekletilir. Anı geldiğinde bohça ve sandıklar, atlara öküzlere yüklenir. Halılar, çadır iskeleti, keçe duvarlar develere yüklenir. Eve gelindiğinde de herkesin bohçası, sandığı saklanır.

Bu bilgilere göre Türk göçebelerin eşyalarını bu şekilde hazır bekletmelerinin günlük yaşama etkileri neler olabilir? Kısaca yazınız.

Her an göç etmeye hazır toplulukların yaşam tarzında dikkat ve disiplin ön plandadır. Özellikle göç faaliyetlerinin hızlı ve hareketli olma zorunluluğu gündelik yaşamda eşyaların hafif ve sade olması ile birlikte taşınabilir olmasını gerekli kılmaktaydı.

9. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Almanların meşhur Nibelungen Destanı'nın babacan, iyiliksever ve yüksek vasıflı bir hükümdar olarak tanıttığı Türk hakanı hangisidir?

Atilla

- Kast sistemi yüzünden halkın kesin çizgilerle birbirinden ayrıldığı uygarlık hangisidir?

Hint

- Gök Türklerde meclis kelimesinin karşılığı nedir?

Kurultay

- Çinlilerle yakınlaşmaları sonucu Manihaizm dinini benimseyen Türk devleti hangisidir?

Uygurlar

- Müslümanlarla Doğu Roma arasında yapılan ilk savaş hangisidir?

Mute

Yazılı Sınav - 2

1. Orta Çağ'da yaşanan kitlesel göçlerin Avrupa ve Asya'da oluşturduğu değişimin sonuçları nelerdir? Yazınız.

Eski çağlarda yaşanan kitlesel göçlerin sonucunda gerek Asya'da gerekse Avrupa'da toplumlar arası mücadeleler, ekonomik ve askerî sorunlar yaşanmıştır. Yeni devletler kurulmuştur. Avrupa coğrafyasında kırsal yerleşim artmış; sanat, eğitim, ticaret, üretim ve iş bölümü en az seviyeye inmiştir.

2. Abbasilerde Türklere yaklaşımı nasıl olmuştur? Yazınız.

Abbasilerin uyguladığı politika gereği Türklere devlet içinde görevler verilmiştir. Harun Reşid'in oğulları Halife Me'mun ve Mu'tasım dönemlerinde ise Türklerin devlet içindeki etkileri daha da artmıştır. Halife, Arap ve İranlılara karşı Türkleri orduda bir denge unsuru olarak görmüştür.

3. Türk tarihinin bir bütün halinde incelenmesine Türk göçlerinin etkisi nasıl olmuştur? Yazınız.

Türkler çok eski ve köklü bir millettir. Sürekli göç yapan bir millet olduklarından dolayı farklı coğrafyalara yerleşmişlerdir. Farklı ve geniş coğrafyalarda yaşamaları dolayısıyla Türk tarihinin bir bütün halinde incelenmesi zorlaşmıştır.

4. Orta Çağ'da hüküm süren devletlerden beşini yazınız.

Çin, Hint, Sasani, Göktürk, Romalılar Orta Çağ'da yaşayan devletlerden bazılarıdır.

5. Avrupa Hun Devleti ile Bizans İmparatorluğu'nun ilişkilerini yorumlayınız.

Uldız Dönemi'nde Doğu Roma baskı altına alınmış, Batı Roma ile iyi ilişkiler kurulmuştur.

Rua Dönemi'nde Balkan Seferi'ne çıkılmış, Doğu Roma vergiye bağlanmıştır.

Attila Dönemi'nde önce Balkan Seferi'ne çıkılmış, Doğu Roma vergiye bağlanmış, Batı Roma kuşatılmış, Papa'nın isteği üzerine Batı Roma vergiye bağlanarak kuşatma kaldırılmıştır.

6. Dört Halife Devri ile Emeviler Devri'ni kıyaslayarak aralarındaki benzerlik ya da farklılıklarından üçünü aşağıdaki tabloya yazınız.

Dört Halife Dönemi

- Halifeler seçimle belirlenmiştir. Devletin bir merkez binası yoktur.*
- Müslümanlar arasında eşitlik gözetilmiştir.*
- Devletin resmi dili ve parası yoktur.*

Emeviler Dönemi

- Halifelik saltanata dönüşmüştür. Devlete ait merkez binalar inşa edilmiştir.*
- Arap milliyetçiliği yapılmıştır. Arapça resmi dil ilan edilmiş ve ilk İslam parası bastırılmıştır.*

7. Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

- *Hz. Osman* _____ Dönemi'nde İslam donanmasının zaferi sonucu Bizans'ın Doğu Akdeniz'deki hâkimiyeti sona ermiştir.
- *Oğuzlar* _____, X ve XI. yüzyıllarda Orhun bölgesinden Seyhun Nehri kenarlarına ve Maveraünnehir üzerinden İran'a ve Anadolu'ya göç etmişlerdir.
- Sasani hükümdarlarına şahların şahı anlamında *Şehinşah (Şahansah)* _____ adı verilmekteydi.
- Doğu Roma İmparatorluğu , 330 yılında I. Konstantin tarafından _____ *İstanbul* _____ merkezli kurulmuştur.
- Hz. Ebu Bekir'in halifeliğinin ilk yıllarında İslamiyet'ten dönerek devlete isyan eden kabilelerle _____ *Ridde* _____ Savaşları yapılmıştır.

8. Kuran-ı Kerim'i kitaplaştıran ve çoğaltılmasını sağlayan halifeler kimlerdir? Yazınız.

Kuran-ı Kerim'i kitaplaştıran Hz. Ebubekir, Kuran-ı Kerim'i çoğaltılmasını sağlayan Hz. Osman'dır.

9. Hz. Muhammed Dönemi İslam Devletinin yönetim yapısı hakkında kısaca bilgi veriniz.

-Hz. Muhammed Müslümanların tek ve sürekli başkanı idi. Faaliyetlerinde adaleti, ahlaki ve istisareye önem vermiştir. Sınırların genişlemesi ile şehirlere ve kabilelere geniş yetkilere sahip valiler tayin etmiştir.

10. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Gök Türklerde hükûmetin karşılığı nedir?

Ayuki

- İslam Devleti'nin kuruluşu hangi olaydan sonra gerçekleşmiştir?

Medine'ye hicret

- Gök Türklerde töreyi ve örfi hukuku uygulamakla yükümlü görevlinin adı nedir?

Yargu - Yargan

- Hz.Muhammed Dönemi'nde nerenin fethi ile Şam ticaret yolunun güvenliği sağlanmıştır?

Hayber

- Bumin Kağan önderliğinde 552 yılında Ötüken merkezli kurulan Türk devleti hangisidir?

Gök Türk

Yazılı Sınav - 3

1. Geçmişte ve günümüzde yaşanan göçlerin ve sebepleri ve sonuçları arasında benzerlikler neler olabilir? Yazınız.

Hem geçmişte hem de günümüzde insanlar, daha iyi yaşam koşulları, iş fırsatları ve ekonomik refah arayışı, çatışma ve şiddetin artması, iklim değişikliği ve doğal afetler gibi benzer nedenlerle göç etmiştir.

2. Orta Asya'dan yaşanan Türk göçlerinin siyasi,ekonomik, sosyal ve dinî sonuçlarına birer örnek veriniz.

Siyasi: Avrupa Hun Devleti'nin kurulması
Ekonomik : Yerleşik yaşam kültürüne geçen Türklerin temel geçim kaynağının tarım olması
Sosyal : Türklerin farklı coğrafyalarda yaşaması
Dinî : Macarların Hristiyanlaşması

3. Kavimler Göçü'nün sonuçlarını yazınız.

- Batı Roma imparatorluğu ve Doğu Roma imparatorluğu(Bizans) olmak üzere ikiye ayrıldı. (395 yılında).
-Kavimler göçüyle İlk Çağ bitti, Orta Çağ başladı.
-Kavimler göçüyle Avrupa'da feodalite(derebeylik) rejimi ortaya çıktı.
-Kilise ve papalık güçlendi.)
-Skolastik düşünce ortaya çıktı.
-Avrupa'nın etnik yapısı değişti. Bugünkü Avrupalı devletlerin temeli atıldı.
- Akdeniz ve okyanus kıyılarında nüfus arttı.

4. Gök Türklerde İstemi Yabgu'nun İpek Yolu hâkimiyeti için izlediği politikalar nelerdir? Yazınız.

İstemi Yabgu, Buhara Muharebesi ile Akhunların elindeki İpek Yolu'nu ele geçirmek için Sasanilerle ittifak yapmıştır. Bu ittifak sonucunda Akhunlara son verilmiştir. Ancak bir süre sonra Sasaniler'in İpek Yolu'na göz dikmesi üzerine Bizans İmparatorluğu ile ittifak yapmış ve Sasaniler'i zor durumda bırakmıştır.

5. Emeviler Dönemi'nde Türklerin İslamiyet'e mesafeli durmalarının nedenleri nelerdir? Yazınız.

Emeviler yönetiminin İslâm'ın yayılmasından çok, Arap saltanatına önem vermesi ve Türklere karşı tam bir istila hareketine girişmiş olması, Türkler arasında İslâmiyet'in yayılmasını geciktirmiştir.

- 6.

Görselde verilen ticaret yolunun adı nedir?

Kral Yolu

7. Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

- Kavimler Göçü sonrası *Batı Roma* İmparatorluğu parçalanmıştır.
- IV. yüzyılın sonunda Avrupa ufuklarında görünen *Hunlar*, İç Asya'dan batıya gelen Türk kavimlerinin ilki olmuştur.
- Hz. Osman'ın şehit edilmesinden sonra ortaya çıkan olaylar nedeniyle *Hz. Ali* Dönemi'nde fetih hareketleri durmuş ve İslam dünyasında karışıklıklar yaşanmıştır.
- İslam Devleti'nin sınırlarının genişlemesi üzerine *Hz. Ömer* Dönemi'nde askerî amaçlı ordugâh şehirler kurulmuştur.
- Türkler, *Kutluk (İlteriş)* Kağan önderliğinde 682 yılında bağımsızlığını kazanarak II. Göktürk Devleti'ni kurmuştur.

8. Van merkezli kurulan, kaleleri,sarayları,yazıtları, mezarları, barajları ile meşhur olan; savaş tanrısı Haldi'nin etrafında dinî anlayışlarını şekillendiren, Anadolu ve dünya su mühendisliğinin bir harikası olan ve 51 km uzunluğundaki Şamran Sulama kanalı ile meşhur Eski Çağ medeniyetinin adını yazınız.

Urartu Devleti

9. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Avrupa Hun Devleti'nde Attila tahta çıktıktan sonra Doğu Roma İmparatorluğu ile hangi antlaşma yapılmıştır?

Margos Antlaşması

- Hz.Ömer Dönemi'nde Irak ve İran'ın fethi üzerine yıkılan devlet hangisidir?

Sasaniler

- Hz.Ömer Dönemi'nde oluşturulan Hicrî Takvim'in başlangıcı olarak hangi olay kabul edilmiştir?

Mekke'den Medine'ye hicret

- Kavimler Göçü'ne öncülük eden devlet hangisidir?

Hunlar

- Orta Çağ boyunca siyasi varlığını koruyabilen Avrupa'daki tek devlet hangisi olmuştur?

Doğu Roma İmparatorluğu

Yazılı Sınav - 4

1. Kavimler Göçü'nün nedenlerini yazınız.

Aral Gölü çevresinde toplanan Hun boyları Orta Asya'daki Çin baskısı ve kuraklık yüzünden IV.Yüzyılın ortalarından itibaren batıya doğru göç ettiler. 374 yılında Volga kıyılarına gelen Türkler Gotlarla karşılaştılar. Türklere yenilen Gotların batıya ilerlemesi Roma'ya kadar uzanan karışıklığa sebep olmuştur. 375 yılında meydana gelen bu olaya Kavimler Göçü adı verilmiştir.

2. Endülüs medeniyet havzasının ilim tarihindeki önemi nedir? Yazınız.

Avrupa'ya İslam ilim, kültür ve medeniyeti ile tanıtıran Endülüs, Avrupa'daki Rönesans hareketlerine zemin hazırlamıştır.

3. Orta Asya'dan Avrupa'ya göç eden Türk topluluklarını yazınız.

Hunlar, Sabirler, Avarlar, Peçenekler, Kumanlar-Kıpçaklar ve Oğuzlardır.

4. Gök Türklerin Türk tarihi açısından önemi nedir?

Gök Türkler, Türk adını siyasal anlamda ve devlet isminde kullanan ilk devlet olmaları açısından Türk tarihinde önemlidir.

5. Hz. Ali Dönemi'nde fetihlerin durma noktasına gelmesinin nedenleri nelerdir? Yazınız.

Hz. Ali Dönemi'nde, fetihlerin durma noktasına gelmesinde; Hz. Osman'ın öldürülmesinde ortada belirli bir katilin olmaması, halkın bir kesiminin Hz. Ali'ye karşı olması, Müslümanlar arasında iç karışıklıkların çatışmaya dönüşmesi gibi durumlar fetih hareketlerinin durma noktasına gelmesine yol açmıştır.

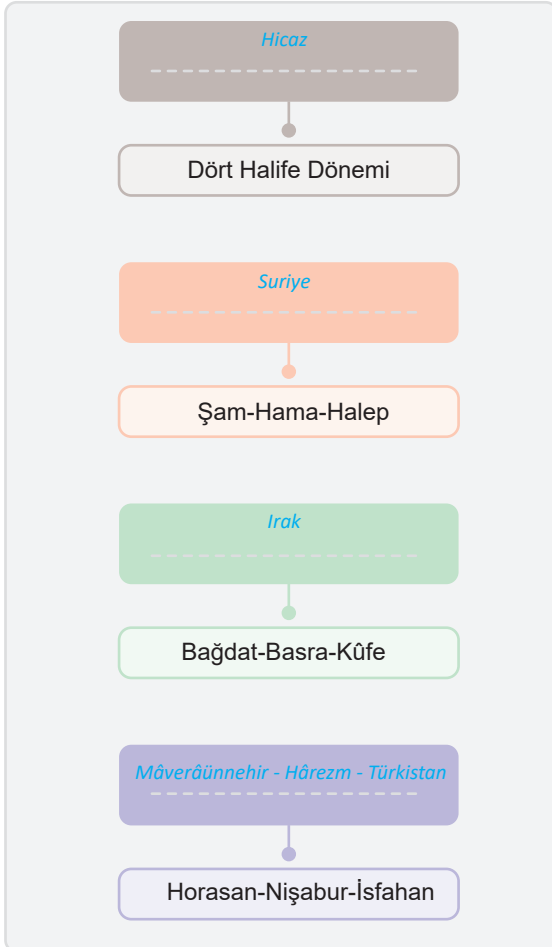
6. Törenin değiştirilemez hükümleri nelerdir? Yazınız.

Könülük (Adalet), Uzluk (İyilik, Faydalılık), Kışılık (İnsanlık), Tüzlük (Eşitlik)

7. Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

- Kavimler Göçü sonrası Avrupa'da *feodalite* rejimi ortaya çıkmıştır.
- *II. Gök Türk* Devleti'ne 745 yılında Karluk, Basmil ve Uygurlar son vermiştir.
- *Muaviye* tarafından 661'de Şam'da kurulan Emeviler, ilk İslam hanedanıdır.
- *Kerbela* Olayı ile Müslümlar arasındaki ayrılıklar kesinleşmiştir.
- *Hudeybiye* Antlaşması ile Mekkeli müşrikler, İslam Devleti'ni resmen tanımıştır.

8. Aşağıdaki tabloda yer alan boşluklara ilgili medeniyet havzalarını yazınız.

9. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

- Türklerde siyasi iktidar kavramına verilen ad nedir?

Ayukı

- İspanya'yı fetheden İslam ordularının komutanı kimdir?

Tarık Bin Ziyad

- Emevilerin Avrupa'daki ilerleyişleri hangi savaş ile durmuştur?

Puvatya

- Mekkeli müşriklerin hicret eden Müslümanların Mekke'de kalan mallarına el koymaları hangi savaşa neden olmuştur?

Bedir

- Beytü'l Hikme Medresesi hangi medeniyet havzasında kurulmuştur?

Irak Medeniyet Havzası